

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:989

av Eva-Lena Jansson m.fl. (S)

En reformerad och moderniserad arbetsskadeförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformerad och moderniserad arbetsskadeförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I slutbetänkandet från den parlamentariska socialförsäkringsutredningen *Mer trygghet och bättre försäkring* (SOU 2015:21) lyfts bland annat fram flera problem i arbetsskade-försäkringen:

- Kunskapsframsteg har ingen naturlig väg in i försäkringen
- Osakliga skillnader mellan kvinnors och mäns beviljandegrad
- Bristande kunskap om arbetsskadornas samlade kostnader

Det finns stora skillnader i utfall när det gäller bifall av anmäld arbetsskada. Detta gäller framför allt om man jämför anmälda skador från kvinnor och män men också när det gäller personer födda i Sverige jämfört med personer födda utanför Sverige. Skillnaden mellan män födda i EU och män födda utanför EU är påfallande, där männen med bakgrund utanför EU har mycket svårare att få en skada godkänd som arbetsskada. När det gäller kvinnor födda i EU jämfört med kvinnor födda utanför EU är skillnaderna mindre. Å andra sidan har kvinnor generellt mycket svårare än män att få en skada klassad som arbetsskada, oavsett var de är födda.

De förändringar som gjordes i lagstiftningen 2002, med mildrad bevisbörd i syfte att det skulle bli enklare att få en arbetsskada godkänd och att kvinnors skador skulle omfattas i högre grad, har inte fungerat i praktiken. Försäkrad i befintligt skick tillämpas inte, fokus är istället på konkurrerande faktorer. Uppgifter om konkurrerande skadeorsaker finns i högre grad med gällande kvinnor än bland män, oberoende av

födelseland. Forskningen utgår i hög grad från mannen; de studier som är gjorda utgår från manligt dominerade arbetsplatser. Den vetenskapliga evidensen upplevs som högre för arbetsskador i manligt dominerade yrken.

När Försäkringskassan jämförde underlag och beslut för tre yrkesgrupper fick gruppen gruv-, bygg- och anläggningsarbetare, som är manligt dominerad, bifall i 35 procent av fallen. I gruppen process- och maskinoperatörer, som har en jämn könsfördelning, fick mindre än 10 procent bifall. I gruppen vård- och omsorgsarbetande, som domineras av kvinnor, fick mindre än 1 procent bifall. Det är uppenbart att det behövs forskning om kvinnodominerade yrken, kvinnors arbetsmiljö och villkor i arbetslivet. Eftersom många sjukskrivna blivit utförsäkrade från sjukförsäkringen prövas sällan deras rätt till ekonomisk ersättning för arbetsskada. Dessutom finns det personer som ådragit sig arbetsskada under en visstidsanställning eller är tillfälligt inhyrda, och där orsakssambandet är svårt att utreda när man inte längre befinner sig på denna arbetsplats. Hur stor den egentliga kostnaden för arbetsskador är behöver därför analyseras på ett bättre sätt.

Dagens arbetsskadeförsäkring och tillämpningen av försäkringen kan inte anses vara rättssäker eller jämställd. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen som sin mening behovet av att reformera och modernisera arbetsskadeförsäkringen.

Eva-Lena Jansson (S)

Annelie Karlsson (S)

Lennart Axelsson (S)